

SÖDERBYBLADET

Nr 8 Årgång 11 september 2011 ISSN 1459-8493 Ansvarig utgivare: Södra Vallgrund byaråd

SOMMARÖHALLEN

håller öppet ännu inkommande helg dvs fredag 23.- söndag 25.9. Julöppet blir i år mellan 25.11. och 18.12.

Årets Sommaröhallsbesökare har efterlyst bland annat halspastiller, öl, chips, sylt, blåbär, virkade spetsdukar, paddlingskartor, kranvatten och simbyxor (!).

Många och mycket finns till salu i hantverkarnbutiken, men ändå finns det efterfrågan på "någonting utöver".

Hantverkarmöte hålls söndagen 9.10. kl 16.00 i Sommaröhallen. Alla hantverkare, både nya och rutinerade, är välkomna för att diskutera kommande säsong. Anmäl gärna till Marlène Ström om du kommer.

Byarådets styrelse sammanträder tisdagen 4.10. kl 19.00.

Stavgångarna!

Vi är i full gång. Samlas som vanligt vid Sommaröhallen varje måndag kl 9.30. Vi försöker gå en timme, med eller utan stavar. Vi varierar rutten, går både stora och små vägar genom byn.

Annette, +65 coach.

UFH informerar

Humorkväll med Alfred Backas första avskedsturné inkommande fredag! Showen är två timmar inklusive paus. Hör av dig till Sanna så fort som möjligt om du vill delta, för trakteringens skull.

Zumba i lokalin onsdagar kl 18.15-19.15.

Öppet hus för lågstadiebarnen hålls på tisdagar 18.00-19.30 varannan vecka, jämna veckor. Nästa gång 4.10. Fredagsmys för årskurserna 6-9 hålls varannan vecka från kl 19.00. Nästa gång 30.9.

UF-medlemsavgifterna samlas in som bäst, förfallodagen sattes till 30.9. Avgiften kan även betalas åt styrelsemedlemmarna i samband med program i lokalin, med **jämna pengar och bankgirot ifyllt** med namn och födelseår på samtliga betalande. Medlemsavgiften är fyra euro för vuxna och två euro för barn under 18 år. Familjeavgiften är tio euro.

Kom gärna med förslag på verksamhet i lokalin. Föreningen är till för alla, ung som gammal, och alla nya idéer mottages med tacksamhet.

Byabastun

Bastun vid simstranden är varm för alla intresserade på onsdagar från kl 17.30 - 21.30. Damernas tur kommer först och de får bada mellan klockan 17.30 - 19.30 och herrarna badar bastu mellan 19.30 - 21.30 Avgift för bastubadare är 2 euro per gång.

Bastun kan även hyras för eget bruk och intresserade kan ta kontakt med Johan Rönn eller Anders Back. Hyra för en kväll är 30 euro. Bastubadarna skall ha med eget vatten för bastukamin.

Mer information fås av ovan nämnda kontaktpersoner.

Handikappnutan

När vi människor råkar i en situation att vi skall ge eller borde ge hjälp, står vi ofta handfallna – ja, handikappade. Hjälpen ger vi gärna – men hur gå till väga? Osäkerheten gör att vi kanske drar oss undan och vänder ryggen till.

Eftersom jag är rörelsehindrad och behöver hjälp titt och tätt, vill jag ge några råd till alla som lider av "företagsamhetshandikapp".

- Gör inte hjälpen och dig själv till något märkvärdigt.
- Rätta dina friska steg efter den rörelsehindrade. Då blir ingen allena!
- Bjud din arm uppför trappan om ledstång eller räcke saknas.
- Också en liten börda kan vara en överbelastning. Dela bördan!
- Räck din hand till stöd och "draghjälp"! Diket är annars oöverkomligt och slänten för brant.
- Många "stå-arbeten" kan göras sittande. Bjud gärna en litet högre stol.
- Att böja sig och ta upp någonting kan vara omöjligt. Gör det du!
- Skoremnen – ja, den är svår!

Men det viktigaste av allt: Vaken blick och fantasi jämnar alla vägar.

Inga Doktor

Boträsket

Södra Vallgrund Jaktförening och Finlands Viltcentral har inom projektet Hembygdsvätmark LIFE+ gjort en åtgärdsplan för Boträsket vid jaktstugan. Åtgärdsplanen är för tillfället hos Österbottens ELY-central för utlåtande.

År 2009 utfördes i respektive jaktvårdsdistrikt förundersökningar av

behovet att iståndsätta våtmarker, dvs en riksomfattande kartläggning av våtmarker. Våtmarkerna kartlades med hjälp av ett enkätformulär som jaktvårdsdistrikten distribuerade till de lokala föreningarna. Syftet var att hitta våtmarker som efter istånd-sättning och anläggning kan bli utmärkta fågelvatten och som markägare och lokala föreningar är intresserade av.

Till de lokala föreningarna, i huvudsak jaktföreningar, samt till intresse-grupper sändes sammanlagt 4 500 enkätformulär. Enkäten besvarades av sammanlagt 593 svarare, som totalt anmälde 553 våtmarksobjekt. Av alla dessa objekt har 15 valts ut som kommer att ingå i detta två-åriga projekt.

Våtmarkerna har stor betydelse för samhället genom de ekosystem-tjänster de erbjuder. Livskraftiga våtmarker renar avrinningsvatten, utjämnar högvattenflöden och binder atmosfäriskt kol. Våtmarkerna är värdefulla inslag i landskapet och producerar viktiga förnybara natur-resurser, såsom bär, fisk och vilt. I egenskap av Europas viktigaste häckningsområde för sjöfågel-bestånden har Finland ett stort ansvar för förvaltningen av sjöfåglarnas häckningsmiljöer av vilka största delen ligger i jord- och skogsbruksområden utanför skyddsområden.

Inom ramen för projektet skulle målet vara att iståndsätta och anlägga våtmarker i närmiljön på ett sätt som samtidigt är markägarnära, aktiverar lokalbefolkning och beaktar mång-falden i naturen, vattenskyddet, landskapet samt ett hållbart nyttjande.

Våtmarken kan fungera som skolningsplats för viltläger för ungdomar samt vara lokalt och regionalt viltvårdsexempel i skötsel av

sjöfåglarnas livsmiljö och smårovdjursjakt.

Ett öppet vattenområde framför jaktstugan och i våtmarkens västra del skulle till stor del främja rekreativ användningen och jaktmöjligheterna. Gallring av buskaget mellan Lotsvägen och våtmarken skulle öppna utsikten över vattenområdet och på så vis förbättra närområdet. Diket som kommer till våtmarken svämmar över och vatten samlas på Lotsvägen. Vattenområdet som nu planeras i våtmarken ökar lagringskapaciteten av vatten och kan minska översvämningarna.

Målsättningen är att gräva "djupa" och "grunda" vattenområden i Botträsket. De djupa områdena blir i snitt 70 cm, de grunda 20-50 cm. De grunda områdena blir optimala för bl.a. simänder.

Förbättringen av området påbörjas om ett positivt utlåtande från ELY-centralen anländer.

Källa: Åtgärdsplanen för Botträsk samt www.riista.fi och www.kosteikko.fi

Tidningsutdelarna

Vi satt ute, kring ett vackert dukat bord, en skön augustikväll. Mellan buskar och träd syntes en blank vattenyta från Sommarösund.

Svalorna kvittrade, gjorde sina konstigheter och kände på sig att snart blir det flytt söderut. Vi var 12 personer kring bordet med Monika Nissander och Rolf Sund som värdar. Det bjöds på kaffe och rikligt med dopp. Alla smakriktningar fick sitt.

Diskussionen var livlig, allt blev behandlat, inte bara idrott, jakt, fiske och skogsbruk utan även vem som fått barn, varit sjuk, flyttat in eller ut, köpt ny bil, byggt villa eller annars bara var

intressant att diskutera. Det blir skön avkoppling med trevliga människor runt sig. Det var tidningens redaktör som tyckte att vi, som regelbundet tar oss kring byn och delar ut Söderbybladet, behövde lite uppmuntran. Tänk vad hon visste.

Vi som satt runt bordet/Börje tackar för en inspirerande kväll.

Barns enorma visdom

Barn har en ofantlig mängd visdom. De kommer på lagar och regler för helt vardagliga händelser som en vuxen person inte skulle ha tänkt på.

De här till exempel: "Då din mor är arg på din far, låt henne inte borsta ditt hår" "Be aldrig din treåriga lillebror att hålla en tomat" och "Du kan inte tilltro hundar att vakta din mat".

Källa: <http://www.skrattnet.se/kategorier/skamt.php?cat=3&sub=1&id=7>

Igelkottarna

Jag stod i kassan på Sommaröhallen i söndags och Hans Söderlund kom in till arkivet. Vi pratade en stund och så berättade han om en episod från Pargas då han var ut på dans och hittade en igelkottsunge.

Han tog upp den och höll den i handen hela kvällen, eftersom igelkotten trivdes bra där den låg, i värmen. De är ju inte rädda av sig, utan anpassar sig i alla lägen. Pojkarna for in till Pargas på krog och drack en öl. Igelkotten följde naturligtvis med. Pojkarna återvände senare till dansen, igelkotten likaså, och den lämnade de på samma ställe de hittade den, och den rultade iväg, glad och nöjd. Ett sådant äventyr får nog inte många igelkottar vara med om.

Hans berättade också att igelkottarna försvann från "såånde" i samband med att skräplådorna kom. De har ju ingenstans att ta vägen nuförtiden,

när alla sköna varma platser försvunnit. Därför får vi så lov att anlägga komposter och samla lövhögar i varje knut i trädgården inför nästa säsong, för att se om de återvänder. Ställer du upp?

Skadedjur

Vi har otroligt mycket sorkar här omkring i år. Som tur är så har vi en fyrfotad medhjälpare med kattsvans hemma hos oss som gillar att fånga dem. Hon bär upp dem till trappan och han jag bor med bär bort dem igen på spaden. Vi har dock inte räknat dem som dumpats vid trappan, det skulle ha varit trevligt att veta hur många hon hittat.

Andra "skadedjur" som inte är önskvärda är nog älgflugorna. En bekant har sin villa i Panike och hon sa att där finns älgflugor i massor redan. En sån tur att Södra Vallgrund-älgarna är så pass städade och ohyresfria som de är.

På tal om älgar så börjar älgjakten i helgen. Röda kläder på, alltså, om du skall ut i terrängen, och aktsamhet i trafiken i alla lägen. Man vet inte när en vilsen, (upp)jagad älg kommer utrusande. Jag har dock hört att ljusa kläder lär hjälpa lite emot älgflugor, med sånt tyg som är halt, så de "glider" av, och inte får fäste. Och i ett nummer av Birka läste jag tipset om att använda röd badmössa då man går i älgflugeskogar under älgjakt-säsongen. Två (älg)flugor i en smäll.

Det kom ett mail...

... från Oslo. Det lyder såhär: Jag läser ibland Söderbybladet (och naturligtvis Vasabladet i de perioder jag befinner mig i Finland). Mitt intresse för S. Vallgrund och egentligen hela skärgården kommer av att jag är född korsholmare och har fritidsbostad i S.

Vallgrund. Jag har genom åren fått förståelse av att skolan i byn (och främst Björköby) kan vara hotad då det föds för få barn och tillflyttningen är för liten. Försvinner skolan, går det långsamt nedför med en by...

Det slog mig att skärgårdsbyarna borde slå sig ihop om en framstöt för att locka till sig holländare/tyskar. Jag bor i Norge och här har många bygder som håller på att bli avfolkade fått nytt friskt blod från både Holland och Tyskland. Dessa invandrare lär sig snabbt ett nordiskt språk, de har stor insatsvilja, är ofta välutbildade och framför allt uppsöker de glesbygden av egen fri vilja och de stortrivs. (har själv träffat flera)

Anar inte hur det går till när man "raggar" hugade invandrare, men det tål att undersökas... Har hört talas om "utflyttarmässor" som arrangeras på kontinenten.

Vänliga hälsningar, Nina Sandås, Oslo.

Dragspel -epost

Det kom ett annat meddelande också. Tammerfors universitet och Sibelius Akademin har i år startat ett projekt om finsk harmonikhistoria. De söker Finlands äldsta harmonikor, som tydligen härstammar från 1800-talet. Om du har ett sådant musikinstrument hemma, vill de gärna dokumentera det. De tar även emot uppgifter om privata samlingar.

Hör av dig om du vill hjälpa, så skickar vi in informationen till projektarbetarna.

SÖDERBYBLADET

Monika Nissander
Bråthagavägen 23 A
65930 SÖDRA VALLGRUND
Tfn 040-5867958
e-post: monika.nissander(a)netikka.fi

Nästa tidning utkommer omkring vecka 43.
Material önskas senast 21.10.2011.